

ZAKRES TEMATYCZNY

Ogólnopolski Konkurs Synapsik MEN

KLASA 3 | XXIV edycja jesienna | rok szkolny 2026/2027

Zadania konkursowe mogą łączyć wiadomości i umiejętności z kilku wymienionych zagadnień oraz wymagać ich zastosowania w zadaniach problemowych, logicznych, tekstowych, obrazkowych, tabelach, schematach i sytuacjach praktycznych.

PL

EDUKACJA POLONISTYCZNA

- czytanie ze zrozumieniem tekstów literackich i użytkowych: bohaterowie, miejsce, czas, wydarzenia, sens wypowiedzi i główna myśl;
- wyszukiwanie informacji podanych wprost oraz wnioskowanie na podstawie tekstu, ilustracji, tabeli, planu lub historyjki obrazkowej;
- ustalanie kolejności wydarzeń, związków przyczynowo-skutkowych oraz dobieranie tytułu do tekstu;
- alfabet i porządkowanie wyrazów według pierwszej i kolejnych liter;
- litera, głoska i sylaba; samogłoski i spółgłoski; zmiękczenia oraz podział wyrazów na sylaby i głoski;
- budowanie wyrazów z liter i sylab oraz rozpoznawanie rodzin wyrazów i wyrazów pokrewnych;
- zdanie pojedyncze; zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz ich przekształcanie;
- rzeczownik, czasownik i przymiotnik - rozpoznawanie i określanie ich funkcji w prostych zdaniach;
- liczba pojedyncza i mnoga; rodzaj męski, żeński i nijaki rzeczownika oraz zgodność rzeczownika z przymiotnikiem;
- czasownik w liczbie pojedynczej i mnogiej, osoby oraz czas przeszły, teraźniejszy i przyszły w prostych przykładach;
- wielka litera w imionach, nazwiskach, nazwach geograficznych, nazwach państw i miast oraz tytułach utworów;
- ortografia: ó/u, rz/ż, ch/h, zmiękczenia oraz pisownia „nie” z czasownikiem i przymiotnikiem w podstawowych przykładach;
- znaki interpunkcyjne oraz powszechne skróty, w tym skróty nazw jednostek i wybranych wyrażień;
- wyrazy o znaczeniu przeciwnym i bliskoznacznym, wyrazy pokrewne oraz podstawowe związki frazeologiczne;
- formy użytkowe: notatka, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie - rozpoznawanie celu i podstawowych elementów;
- list i adres: nadawca, odbiorca, adresat, elementy adresu; opis osoby, przedmiotu, zwierzęcia lub miejsca;
- układanie krótkiej wypowiedzi pisemnej na podstawie tekstu, ilustracji, planu, pytań, tabeli lub podanych informacji.

MAT

EDUKACJA MATEMATYCZNA

- liczby 0–1000: odczytywanie, zapisywanie, porządkowanie i porównywanie;
- jedności, dziesiątki i setki; wartość cyfry w liczbie trzycyfrowej oraz rozkład liczby na setki, dziesiątki i jedności;
- liczba poprzednia i następna; liczby parzyste i nieparzyste; oś liczbowa i szeregi rosnące oraz malejące;
- stosowanie znaków $+$, $-$, $\times$, $:$, $=$, $<$, $>$;
- dodawanie i odejmowanie w zakresie 100, także z przekroczeniem progu dziesiątkowego;
- mnożenie i dzielenie w zakresie 50 oraz związek między tymi działaniami;
- pojęcia: suma, różnica, iloczyn i iloraz oraz rozpoznawanie składników działań;
- kolejność wykonywania działań w prostych wyrażeniach zawierających dwa działania;
- uzupełnianie brakującej liczby w działaniu i proste równania z jedną niewiadomą;
- określenia: liczba o kilka większa, o kilka mniejsza, kilka razy większa i kilka razy mniejsza w prostych sytuacjach;
- jedno- i wieloetapowe zadania tekstowe oraz dobieranie i układanie działań do treści zadania;
- odczytywanie informacji z tabel, prostych diagramów i grafów; rytmy, regularności, ciągi liczbowe i łamigłówki logiczne;
- punkt, prosta, odcinek i łamana; koło, trójkąt, kwadrat i prostokąt; proste równoległe i prostopadłe;
- symetria oraz mierzenie i porównywanie długości odcinków;
- jednostki długości, masy i pojemności: centymetr, metr, kilogram, dekagram i litr; odczytywanie temperatury;
- zegar wskazówkowy i elektroniczny: godziny, półgodziny i kwadransy oraz proste obliczenia czasu;
- kalendarz: dni tygodnia, miesiące, daty, pory roku, obliczenia kalendarzowe oraz cyfry rzymskie I–XII;
- monety i banknoty; złote i grosze, proste zamiany jednostek pieniężnych, obliczenia pieniężne i wydawanie reszty.

PRZ

EDUKACJA PRZYRODNICZA

- przyroda żywa i nieżywa oraz zależności między organizmami i środowiskiem;
- środowiska i ekosystemy: las, park, łąka, pole, sad, ogród, staw, jezioro, rzeka i morze - charakterystyczne rośliny i zwierzęta;
- warstwowa budowa lasu oraz przykłady roślin i zwierząt występujących w poszczególnych warstwach;
- drzewa liściaste i iglaste; rozpoznawanie wybranych gatunków po liściach, igłach, owocach i szyszkach;
- zwierzęta domowe, gospodarskie i dziko żyjące; środowisko życia, sposób odżywiania i podstawowe przystosowania;
- przygotowanie zwierząt do zimy, migracje, sen zimowy, gromadzenie zapasów oraz znaczenie owadów zapylających;
- pory roku, pogoda i zjawiska atmosferyczne; temperatura, opady, wiatr i symbole pogodowe;
- woda: znaczenie dla organizmów, stany skupienia oraz obieg wody w przyrodzie;
- rzeka: źródło, koryto, brzegi, dopływ i ujście; podstawowe cechy jeziora, rzeki i morza;
- krajobrazy i formy terenu: niziny, wyżyny, góry, doliny, wzgórza i równiny;
- mapa Polski: główne kierunki geograficzne, Warszawa, Morze Bałtyckie, Wisła i Odra oraz podstawowe nazwy geograficzne;
- wybrane bogactwa naturalne Polski, m.in. węgiel i sól; znaczenie gleby oraz sposoby jej ochrony;
- Ziemia, Słońce i Księżyc; następstwo dnia i nocy oraz podstawowe obserwacje nieba;
- budowa i potrzeby człowieka w ujęciu praktycznym: zmysły, higiena, aktywność fizyczna, sen i zasady zdrowego odżywiania;
- ochrona środowiska: segregowanie odpadów, recykling, oszczędzanie wody i energii oraz ochrona roślin i zwierząt;
- proste obserwacje i doświadczenia przyrodnicze: przewidywanie wyniku, odczytywanie danych, porównywanie i formułowanie wniosków.

SPO

EDUKACJA SPOŁECZNA

- rodzina, szkoła i najbliższa społeczność; role, prawa, obowiązki i odpowiedzialność jej członków;
- zawody oraz funkcje osób pracujących w szkole, służbach ratunkowych i wybranych instytucjach publicznych;
- prawa i obowiązki ucznia; zasady zachowania w klasie, szkole, domu i miejscach publicznych;
- współpraca, pomoc, uczciwość, odpowiedzialność, fair play i przestrzeganie wspólnie ustalonych zasad;
- rozpoznawanie emocji, właściwe sposoby ich wyrażania, radzenie sobie z trudnymi emocjami i rozwiązywanie konfliktów;
- szacunek, tolerancja i akceptacja odmienności kulturowej, językowej i obyczajowej;
- Polska jako ojczyzna: godło, flaga, hymn, Warszawa jako stolica oraz podstawowe święta i symbole państwowe;
- zasady właściwego zachowania podczas hymnu, uroczystości szkolnych i państwowych;
- bezpieczeństwo na drodze: przejście dla pieszych, sygnalizacja świetlna, podstawowe znaki drogowe i zasady ruchu pieszego;
- numery alarmowe 112, 997, 998 i 999; przekazywanie najważniejszych informacji podczas wezwania pomocy;
- bezpieczne zachowanie w razie pożaru, zagubienia się, wypadku oraz w kontakcie z osobą nieznaną;
- ochrona danych osobowych, silne hasło, netykieta, ostrożność wobec nieznanych treści i podstawowe zasady bezpieczeństwa w sieci.

PLA

EDUKACJA PLASTYCZNO-TECHNICZNA

- barwy podstawowe i pochodne, mieszanie kolorów, barwy ciepłe i zimne oraz jasne i ciemne odcienie;
- linia, kształt, kolor, faktura, rytm i proporcja w prostej kompozycji;
- symetria, układy dekoracyjne oraz perspektywa w prostym ujęciu ilustracyjnym;
- techniki plastyczne: rysunek, malarstwo, kolaż, wydzieranka, lepienie, rzeźba i techniki mieszane;
- rozpoznawanie pejzażu, portretu, autoportretu, martwej natury i rzeźby;
- odróżnianie przedmiotów użytkowych, dekoracyjnych i dzieł plastycznych oraz rozpoznawanie ich funkcji;
- wybrane motywy regionalne i kulturowe Polski w prostych przykładach ilustracyjnych;
- materiały i narzędzia plastyczne oraz techniczne, ich właściwości i zastosowanie;
- bezpieczne posługiwanie się nożyczkami, klejem, linijką i innymi podstawowymi narzędziami;
- kolejność etapów wykonania pracy według instrukcji obrazkowej, słownej lub prostego schematu;
- proste konstrukcje: składanie, łączenie, wycinanie, mierzenie i dobieranie materiałów do określonego zadania;
- symbole, znaki i piktogramy oraz ponowne wykorzystanie materiałów i zasady porządku podczas pracy.

MUZ

EDUKACJA MUZYCZNA

- dźwięki wysokie i niskie, długie i krótkie, ciche i głośne;
- tempo wolne, umiarkowane i szybkie;
- rozpoznawanie, odtwarzanie i kontynuowanie rytmów oraz regularności rytmicznych;
- podstawowe wartości rytmiczne: cała nuta, półnuta, ćwierćnuta i ósemka;
- rozpoznawanie wybranych instrumentów, m.in. pianina, gitary, skrzypiec, bębenka, trąbki i klarnetu;
- podział instrumentów na strunowe, dęte i perkusyjne;
- rytm, melodia i refren - rozpoznawanie podstawowych elementów utworu;
- dynamika: cicho, głośno, crescendo i diminuendo;
- tytuł hymnu Polski oraz rozpoznawanie kontekstu wybranych pieśni patriotycznych i tradycyjnych;
- nastrój, charakter i funkcja muzyki w codziennych sytuacjach, świętach i uroczystościach.

INF

EDUKACJA INFORMATYCZNA

- komputer, laptop, tablet i smartfon - rozpoznawanie urządzeń oraz ich podstawowych zastosowań;
- elementy zestawu komputerowego i urządzenia dodatkowe: monitor, klawiatura, mysz, jednostka centralna, drukarka i głośniki;
- obsługa myszy i klawiatury: kliknięcie, dwuklik, przeciąganie, litery, cyfry, spacja, Enter, Backspace, Shift i wybrane skróty;
- plik, folder, ikona i aplikacja; tworzenie, otwieranie, zapisywanie i porządkowanie prostych plików;
- edytor tekstu: wpisywanie, poprawianie i formatowanie krótkiego tekstu oraz zapisywanie dokumentu;
- edytor grafiki: linia, pędzel, wypełnienie, figury, zaznaczanie, przenoszenie, kopiowanie i cofanie operacji;
- algorytmy, sekwencje poleceń, kodowanie drogi na siatce oraz odczytywanie prostych schematów działania;
- polecenia warunkowe typu „jeżeli..., to...” oraz wyszukiwanie i poprawianie błędów w instrukcji lub sekwencji;
- podstawy programowania blokowego: obiekt/duszek, skrypt, ruch, zdarzenie i prosta sekwencja poleceń;
- Internet jako źródło informacji: wyszukiwanie prostych informacji i rozpoznawanie podstawowych elementów strony internetowej;
- bezpieczeństwo cyfrowe: ochrona danych i haseł, netykieta, ostrożność wobec obcych treści oraz higiena korzystania z urządzeń.

ENG

JĘZYK ANGIELSKI

- powitania, pożegnania, zwroty grzecznościowe, przedstawianie się, podawanie wieku i określanie samopoczucia;
- liczby 0–100 oraz liczebniki porządkowe w podstawowym zakresie;
- kolory i podstawowe przymiotniki opisujące wygląd, wielkość, wiek i cechy przedmiotów oraz osób;
- rodzina i relacje rodzinne; zaimki dzierżawcze i podstawowe określanie przynależności;
- szkoła, dom oraz ważne miejsca w mieście; podstawowe nazwy pomieszczeń, wyposażenia i zawodów;
- jedzenie, napoje, nazwy posiłków i proste sytuacje związane z zakupami;
- ubrania, pory roku, miesiące, dni tygodnia, pogoda i podstawowe określenia czasu;
- zwierzęta, części ciała, wygląd, umiejętności oraz proste określanie dolegliwości;
- codzienne czynności, sport, hobby i zajęcia w czasie wolnym;
- czas zegarowy: pełne godziny i półgodziny oraz pytanie What time is it?;
- przyimki miejsca i kierunku: in, on, under, next to, between, in front of, behind oraz podstawowe wskazywanie drogi;
- czasowniki be, have/have got, can, like i love oraz proste zdania o czynnościach codziennych w Present Simple;
- zaimki osobowe I, you, he, she, it, we, they; zaimki wskazujące this, these, that, those i podstawowe zaimki dzierżawcze;
- pytania i odpowiedzi z użyciem What, Who, Where, When, How many, How old, What time oraz prostych konstrukcji do/does;
- polecenia klasowe oraz rozumienie krótkich dialogów, opisów i informacji wspartych ilustracją.